

PAILIN

โลกนี้มีแต่คนบ้า

ธรรมะเล่มน้อยจากสวนโมกข์

พุทธทาสภิกขุ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ
พุทธทาสภิกขุ.

ธรรมะเล่มเล็กจากสวนโมกข์ โลกนี้มีแต่คนบ้า.--กรุงเทพฯ : ไพลิน, ๒๕๔๙.
๑๔๔ หน้า.

๑. ธรรมเทศนา. I. ชื่อเรื่อง.

๒๕๔.๓๐๔

ISBN ๙๗๔-๙๙๗๕-๔๕ -๖

© สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามลอกเลียนไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือ
นอกจากจะได้รับอนุญาตจาก บริษัท ไพลินบุ๊กเน็ต จำกัด (มหาชน)

ประธานกรรมการ

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ที่ปรึกษากฎหมาย

ผู้จัดการสำนักพิมพ์

บรรณาธิการบริหาร

บรรณาธิการต้นฉบับ

กองบรรณาธิการ

พิสูจน์อักษร

ออกแบบปก

ศิลปกรรม

พิมพ์

พล.อ.วิชา ศิริธรรม

จักรเฉลิม เฉลิขัยวัฒน์

อนันต์ แยมเกษร น.บ., น.ม., น.ศ.ม.

สมบัติ สุทธิจิตร

วังไพร สีสั่งข์

วิทยา ประทุมธารารัตน์

สุริรัตน์ เข็นหลวง สุพรรณษา อินวงศ์ ศิริพร พงศ์สันต์วิภา

วัลลิญา บางมด ปิยวรรณ กิจเจริญ

ม-ะ-จ-ง

โปรคอมกราฟฟิค

บริษัท โรงพิมพ์มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค จำกัด

จัดพิมพ์/จัดจำหน่าย

บริษัท ไพลินบุ๊กเน็ต จำกัด (มหาชน)

๘๐ ถนนเสรีไทย แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๕๑๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๐ ๑๙๑๙ โทรสาร ๐ ๒๕๔๐ ๑๘๑๘

Website : www.pailinbooknet.com E-mail : info@pailinbooknet.com

ISBN 974-9975-45-6

9 789749 975459

★ ราคา 99 บาท

หากผู้อ่านพบหนังสือของสำนักพิมพ์เล่มใดที่ไม่ได้มาตรฐาน เช่น หน้า
กระดาษสลับกัน หน้าหนังสือขาดหาย การเข้าเล่มไม่สมบูรณ์ สำนักพิมพ์
ยินดีรับผิดชอบ เปลี่ยนหนังสือเล่มใหม่ให้แก่ท่าน โปรดติดต่อและส่งหนังสือมาที่
บริษัท ไพลินบุ๊กเน็ต จำกัด (มหาชน) โทรศัพท์ 0 2540 1919 ต่อ 1233

คำนำสำนักพิมพ์

ธรรมะเล่มเล็ก... ฉบับ “โลกนี้มีแต่คนบ้า” เป็นธรรมบรรยายบางส่วนจากหนังสือธรรมโฆษณของพุทธทาสลำดับที่ ๔๐

ธรรมะเล่มเล็ก...เป็นบรรยายธรรมที่ท่านอาจารย์พุทธทาสมีความประสงค์ที่จะสรุปรวมหลักพุทธธรรมไว้อย่างรวบรัด ทั้งเรื่องปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ โดยในธรรมโฆษณของพุทธทาส ลำดับที่ ๔๐ ได้จัดพิมพ์เนื้อหาธรรมบรรยายไว้ทั้งหมด ๑๒ บทด้วยกัน แต่ในที่นี้ได้คัดเลือกมาเพียง ๓ บท เพื่อความสะดวกต่อการศึกษาและอนุเคราะห์ต่อเวลาอันจำกัดของท่านผู้อ่าน

ธรรมบรรยายในวาระต่างๆ ของท่านอาจารย์พุทธทาส ถือได้ว่าเป็นคำสอนที่มีคุณค่ายิ่ง จึงไม่เป็นเรื่องแปลกเลย ที่องค์การยูเนสโก ได้ประกาศยกย่องท่านพุทธทาสภิกขุ เป็น **“บุคคลสำคัญของโลก”** และยูเนสโกจะร่วมกับองค์กรชาวพุทธทั่วโลก และรัฐบาลไทย จัดกิจกรรมเฉลิมฉลองในวาระครบชาตกาล ๑๐๐ ปี ของท่านอาจารย์พุทธทาสในวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ นี้ด้วย

การจัดพิมพ์หนังสือชุดธรรมะของท่านอาจารย์พุทธทาสขึ้นมา นับเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สำนักพิมพ์ไพลินได้จัดทำขึ้นเพื่อร่วมเฉลิมฉลองวาระอันเป็นมงคลดังกล่าว

และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าธรรมะเล่มเล็กเล่มนี้จักเอื้อประโยชน์ต่อท่านผู้อ่านตามสมควร

วิทยา ประทุมธาราวรัตน์
บรรณาธิการ

บริษัท ฟิลินบุ๊กเน็ต จำกัด
PHAILIN BOOK NET CO.,LTD.

834/2 ซอยลาดพร้าว 101 ถ.ลาดพร้าว แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กทม. 10240
☎ 7310621, 7310622, 3756117, 3756118, 3756408, 3756409 FAX : 3754313
<http://www.phailinbook.net> E-mail: info@phailinbook.net

ที่ 012/2548

5 พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขออนุญาตจัดพิมพ์ธรรมบรรยายของท่านพุทธทาสภิกขุ
เรียน คุณเมตตา พานิช / ธรรมทานมูลนิธิ

สืบเนื่องจากสำนักพิมพ์ฟิลิน ซึ่งเป็นผู้จัดพิมพ์หนังสือธรรมะ หลักธรรมคำสอน แนวทางปฏิบัติธรรม
กรรมฐาน ในพระพุทธศาสนา มีความสนใจเลือกโลศรธาในแนวทางปฏิบัติ ธรรมปฏิบัติ ของท่านเจ้าคุณ
พระธรรมโกศาจารย์ (หลวงพ่อดุทธาสภิกขุ)

สำนักพิมพ์ฯ จึงได้จัดทำโครงการ "หนังสือดี 100 ปี พุทธทาส" โดยต้องการขออนุญาตนำ
ธรรมบรรยายในวาระต่างๆ ของหลวงพ่อดุทธาสภิกขุ ออกตีพิมพ์เผยแพร่ทั่วประเทศ ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. ธรรมะเล่มน้อย... จากสวนโมกข์ --- หมดทุกข์ก็พบสุข (จากธรรมโษณะของพุทธทาส ลำดับที่ 40)
2. ธรรมะเล่มเล็ก... จากสวนโมกข์ --- มายาชีวิต (จากธรรมโษณะของพุทธทาส ลำดับที่ 40)

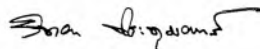
สำนักพิมพ์ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากธรรมทานมูลนิธิ อนุญาตให้จัดพิมพ์
เผยแพร่ได้ต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อขอความเมตตาอนุเคราะห์

อนุญาตให้จัดพิมพ์

(นายเมตตา พานิช)
กองตำราคณะธรรมทานมูลนิธิฯ.

กราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายวิทยา ประทุมธารัตน์)
บรรณาธิการต้นฉบับ

12 พฤศจิกายน 2548

ปด. สำนักพิมพ์ได้รับทราบในการส่งกลับใบอนุญาตการจัดพิมพ์ไปตามที่อยู่ต้นฉบับและจะพิจารณาด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

บ้าดี

ยิ่งทำดี ยิ่งมี นรกมาก
ถ้าใจอยาก ดีเด่น เป็นเจ้าขรัว
ให้ผู้คน ทั้งผอง ต้องยอมกลัว
คือยอมตัว อยู่ใต้ ปัญญาบง;

ไม่ต้องการ มรรคผล คตนิพพาน
คงต้องการ แต่ให้ เขาช่วยส่ง
ให้ลดยอม ล่วงไป จบไม่ลง
ด้วยประสงค์ แต่เท่านี้ : “บ้าดี” เอ๊ยๆ

พุทธทาสภิกขุ

สารบัญ

ธรรมะเล่มน้อยจากสวนโมกข์ พุกกาแพงชีวิต

โลกนี้มีแต่คนบ้า.

...๑๐...

ความมืดสีขาว.

...๗๖...

เครื่องรางกันบ้า.

...๑๑๒...

ยิ่งเจริญยิ่งบ้า?

ถ้าพูดว่า “ยิ่งเจริญ คือยิ่งบ้า”
ดูจะหา คนเชื่อ ได้ยากยิ่ง
เพราะต่างชอบ ความเจริญ ที่เกินจริง
เจริญอย่าง ผิดสิ่ง ยิ่งชอบกัน

โลกเจริญ เกินขนาด ธรรมชาติแหวก
เกิดของแปลก แปลงโลก ให้โศกศัลย์
ทำมนุษย์ ให้เป็นสัตว์ พิเศษพลัน
คือฆ่ากัน ทั้งบนดิน และใต้ดิน

ยิ่งเจริญ ยิ่งดูเดือด ด้วยเลือดอาบ
ยิ่งฉลาด ยิ่งมีบาป กว่ายุคหิน
สร้างปัญหา ยุ่งยาก มากกระบิด
โลกทั้งดิน สุมความบ้า ว่าความเจริญฯ

พจนานุกรม

โลกนี้มีแต่
คนบ้า.

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมุพพุตฺตสฺส

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมุพพุตฺตสฺส

ณ บัดนี้จะได้วิสาขบูชาพระธรรมเทศนา เพื่อเป็น
เครื่องประดับสติปัญญาส่งเสริม ศรัทธา-ความเชื่อ, วิริยะ-
ความพากเพียร ของท่านทั้งหลายผู้เป็นพุทธบริษัท ให้
เจริญงอกงามก้าวหน้า ในทางแห่งพระศาสนา ของ
สมเด็จพระบรมศาสดา อันเป็นที่พึ่งของเราทั้งหลาย กว่า
จะยุติลงด้วยเวลา.

(ปรารภเหตุที่ทำบุญล้ออายุ.)

ธรรมเทศนาในวันนี้ ณ สถานที่นี้ เป็นธรรมเทศนาพิเศษ: ดังที่ท่านทั้งหลายก็ควรจะทราบได้อยู่เองแล้วเป็นส่วนใหญ่. ที่ว่าเป็นพิเศษจริงๆ นั้นก็เนื่องด้วย วันนี้เป็นวันที่อาตมาอยากจะทำอะไรสักอย่างหนึ่ง เป็นที่ระลึกแก่วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ของทุกๆ ปี อันเป็นวันครบรอบปีที่ได้เกิดมา. หรือจะเรียกว่าสังขารร่างกาย อันนี้ เวียนมาครบรอบปีหนึ่งๆ ในวันที่ ๒๗ พฤษภาคม.

วันเช่นวันนี้เขาก็เรียกกันว่าเป็นวันเกิด: ถ้าทำบุญอะไรเนื่องในวันนี้ ก็เรียกว่า ทำบุญอายุ. โดยความหมายทั่วไปเช่นนี้ก็นับว่ามีส่วนดี หรือส่วนที่เป็นประโยชน์อยู่เหมือนกัน: ดังที่ได้ ถือกันมาเป็นธรรมเนียม เป็นประเพณี และ มุ่งหมายสำคัญอยู่ที่ความไม่ประมาท, เป็นการเตือนให้ระลึกนึกถึงสังขารร่างกายที่ล่วงไปครบหนึ่งปี เป็นเครื่องกำหนดนับ สำหรับจะกำหนดความเปลี่ยนแปลง มีความชราเป็นต้น. และโดยมากก็มักจะทำบุญเนื่องด้วยอายุ เมื่อครบ ๖๐ ปี หรือเลย ๖๐ ปีไปแล้วเป็นส่วนมาก: ทั้งนี้ก็เพราะว่าอายุที่ล่วงมาถึงขนาดนั้นเรียกว่า ผ่านไปถึงวัยชรา, หรือแม้จะไม่เรียกว่าชรา ก็ยังเรียกได้ว่า ได้ผ่านมามาก จนรู้เรื่องอะไรๆ เกี่ยวกับอายุหรือเกี่ยวกับชีวิตนี้ มากกว่าคนที่มียุยังน้อย.

ที่นี้ ในกรณีพิเศษ ก็มีอยู่ตรงที่ว่าบางคนกลัวตาย ไม่อยากตาย ก็เลยกระวนกระวายใจเกี่ยวกับเรื่องนี้: ว่าโดยที่แท้ก็คือหาวิธีที่จะประกันความตายให้ยืดยาวออกไป จึงได้ทำบุญเนื่องด้วยอายุ

เพื่อความประสงค์อันนั้น, แล้วก็เลยเรียกกันว่าทำบุญต่ออายุ. ส่วนในการนี้ของอาตมา **ไม่ได้หมายความว่า**เป็นการต่ออายุ, **และไม่ได้หมายความว่า**เป็นการทำบุญด้วย. หรือถ้าจะเรียกว่าทำบุญ ก็ยังเรียกได้เหมือนกัน แต่อีกความหมายหนึ่งต่างหาก; ไม่ใช่ทำบุญชนิดที่เป็นการลงทุนเพื่อจะต่ออายุ เหมือนที่เขาทำกันโดยมาก. แต่ จะทำบุญชนิดที่เป็นกุศลอย่างอื่น เช่น ถ้า สำหรับตัวเอง ก็ **เป็นโอกาสที่นึกคิด** เกี่ยวกับเรื่องนี้มากเป็นพิเศษ; และ ที่เกี่ยวกับผู้อื่น ก็คือ การ บอกกล่าวแก่ผู้อื่นถึงความรู้สึกคิดนึก หรืออะไรก็ได้ **ที่ควร**จะบอกกล่าวแก่กันและกันในโอกาส เช่นนี้, ซึ่งอายุในปูนี่เปลี่ยนแปลงเร็วมาก, ความเปลี่ยนแปลงนั้นจะมีอย่างไรบ้าง ก็จะได้เอามาเล่าให้ฟัง.

เด็กๆ หรือภิกษุหนุ่ม สามเณร อาจจะไม่มีความรู้ในเรื่องนี้เลยก็ได้ คือไม่มีความรู้ในข้อที่ว่า อายุที่ล่วงมาถึงปูนี้นั้น เปลี่ยนแปลงมาก. คนที่มีอายุ ๖๐ ปีไปแล้ว หรือประมาณ ๖๐ ปีไปแล้ว **นั้น** ความเปลี่ยนแปลงจะมีมาก ในปีหนึ่งๆ จนสังเกตได้หรือรู้สึกได้; ไม่เหมือนกับคนที่อายุยังอยู่ในระดับกลางๆ, และไม่เหมือนกับคนที่อยู่ในวัยปฐมวัย ซึ่งกำลังมีความเจริญขึ้น; ผิดกันกับปัจฉิมวัยซึ่งมีความเสื่อมลง, และที่เสื่อมลงนี้มีความเปลี่ยนแปลงรุนแรงกว่าในระยะที่เจริญขึ้น.

คนที่มียายุยังน้อย ก็ไม่ทราบเรื่องนี้ จึงตั้งอยู่ในฐานะ **เป็นผู้ที่ประมาทโดยไม่รู้สึกตัว**; ว่าที่แท้ความไม่ประมาทนี้ ก็เป็นความ

ไม่รู้สีกตัวอยู่แล้ว. แต่ ความประมาทของคนในวัยนี้ ยังเป็นความประมาทที่ไม่รู้สีกตัวมาก ยิ่งไปกว่านั้นอีก, คือเข้าใจผิดไปในทำนองที่มันตรงกันข้าม.

ส่วน ผู้ที่มีอายุล่วงมามากนั้น ย่อมมองเห็นทั้งส่วนที่มันเจริญขึ้นมา จนถึงมีความเจริญเต็มที่ แล้วก็ชะงักอยู่, แล้วก็ต่อมาก็ถึงระยะที่เสื่อมโทรมลง, เรียกว่าพอที่จะรู้จักได้ดีทั้ง ๓ ระยะ จึงรู้อะไรมากกว่าคนที่รู้จักเพียงระยะเดียว. นี่แหละจึงเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรจะนำมาเล่ามาบอกกล่าวกันตามที่จะทำได้อย่างไร.

แต่ถึงกระนั้นก็ดี ควรจะทราบไว้ด้วยว่า แม้ในคนที่มียายุมากๆ ด้วยกันมันก็ยังต่างกัน: เพราะว่าบางคนไม่ชอบคิด ไม่ชอบนึก ไม่ชอบสังเกต, หรือปล่อยไปตามเรื่อง. แต่บางคนชอบนึก ชอบคิดชอบสังเกตอย่างยิ่ง: ถ้าทำอย่างนี้ ก็จะมีรูสึกอะไรมาก และจะเห็นอะไรมาก. หรืออีกอย่างหนึ่ง ยังมีความต่างกันอยู่ในข้อที่ว่า คนบางคนนั้น มีการงานน้อย, มีหน้าที่หรือภาระน้อย, น้อยมาก จนเปรียบกันไม่ได้กับคนอื่นคนหนึ่ง ซึ่งมีหน้าที่การงานมาก; ทำให้ต้องมีการกระทำมาก ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางจิต ทางสติปัญญา.

ฉะนั้น คนที่มีการงานมาก จึงมีความชรามาก, จึงมีความเสื่อมโทรมของสังขารร่างกาย มากกว่าคนที่ไม่ค่อยทำอะไร ไม่ค่อยคิดอะไร ไม่มีภาระหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบอะไร. มันแตกต่างกันมาก จนถึงกับคนที่มีเรื่องน้อย ไม่อาจจะเข้าใจสภาวะตามที่